

2025

Postupy pro systém přenosu dat z kosmického prostoru – Referenční model pro otevřený archivační informační systém

ČSN
ISO 14721

31 9620

Space Data System Practices – Reference model for an open archival information system (OAIS)

Pratiques des systemes de données spatiales – Modele de référence pour un systeme ouvert d,archivage d,information (SOAI)

Tato norma přejímá anglickou verzi mezinárodní normy ISO 14721:2025. Má stejný status jako oficiální verze.

This standard implements the English version of the International Standard ISO 14721:2025. It has the same status as the official version.

Nahrazení předchozích norem

Touto normou se nahrazuje ČSN ISO 14721 (31 9620) ze srpna 2014.

Anotace obsahu

Účelem tohoto dokumentu je stanovit referenční model CCSDS a Mezinárodní organizace pro normalizaci (ISO), pro **otevřený archivační informační systém** (OAIS). OAIS je archivační systém sestávající z hardwaru, softwaru, informací a procesů a postupů založených na zásadách, které zavádí a provozuje organizace a její zaměstnanci. Organizace přijala odpovědnost za uchovávání informací a jejich zpřístupňování **určené skupině**. Organizace může být součástí většího celku. Systém plní řadu závazných povinností stanovených tímto dokumentem, což umožňuje odlišit archiv OAIS od jiných „archivů“. Soubor závazných povinností, které musí archiv OAIS plnit, je definován v 3.2. Výraz „otevřený“ vyjadřuje skutečnost, že toto doporučení a budoucí související doporučení vznikají ve veřejných diskusích, a neznamena, že přístup k archivu je neomezený. V archivu jsou udržovány informace určené k **dlouhodobému uchovávání**, a to i v případě, kdy samotný archiv OAIS nebude fungovat trvale. **Dlouhá doba** znamená tak dlouhé časové období, během něhož je nutné zabývat se dopady měnících se technologií včetně podpory nových datových nosičů a datových formátů, nebo měnící se uživatelské skupiny. Uvedené časové období může být bez omezení prodlužováno. Tento referenční model se zaměřuje zejména na digitální informace, a to jak na informace vzniklé přímo v digitální podobě, tak na podpůrné informace vztahující se k dokumentům archivovaným v digitální i fyzické podobě. Model se tím vztahuje i na informace, které jsou ve své podstatě nedigitální (např. fyzický vzorek), nicméně neupřesňuje, jak tyto informace mají být modelovány a uchovávány. Tento referenční model:

- stanovuje, jak rozumět archivním pojmům potřebným pro dlouhodobé uchovávání

a zpřístupňování digitálních informací,

- poskytuje základ, který organizace nearchivního typu potřebují k tomu, aby mohly efektivně uchovávat informace,
- stanovuje zásady - včetně terminologie a pojmů - pro popis a porovnávání podoby a provozu stávajících a budoucích archivů,
- stanovuje zásady pro popis a porovnávání různých strategií a postupů pro dlouhodobé uchovávání,
- poskytuje základ pro porovnávání datových modelů digitálních informací uchovávaných v archivech a pro diskusi o tom, k jakým změnám datových modelů a souvisejících informací může v průběhu času docházet,
- stanovuje zásady, které mohou být dále rozšířeny tak, aby pokrývaly oblast dlouhodobého uchovávání informací, jež se nevyskytují v digitální podobě (např. fyzických nosičů nebo fyzických vzorků),
- rozšiřuje konsenzus o prvcích a procesech pro dlouhodobé uchovávání a zpřístupňování digitálních informací, a podporuje rozšíření trhu, který může být podporován dodavateli,
- poskytuje návod pro vyhledání a tvorbu norem souvisejících s referenčním modelem OAIS.

Referenční model se zabývá všemi činnostmi prováděnými při uchovávání archivních informací, mezi které patří jejich příjem, uložení do archivu, správa, zpřístupnění a poskytování. Zabývá se i přesuny digitálních informací na nové datové nosiče a převody do nových formátů, datovými modely užívanými k vyjádření informací, úlohou softwaru při uchovávání informací a výměnou digitálních informací mezi archivy. Popisuje vnitřní i vnější rozhraní funkčních celků archivu a rovněž řadu obecných služeb těchto rozhraní. Uvádí různé názorné příklady a doporučuje osvědčené postupy. Stanovuje, které základní povinnosti musí archiv plnit, aby mohl být označen za archiv OAIS. Uvádá také úplný výčet povinností, které archiv OAIS může plnit. Uvádí tedy i řadu užitečných termínů a pojmů.

Národní předmluva

Vypracování normy

Vydala: Česká agentura pro standardizaci, státní příspěvková organizace

Citované dokumenty a souvisící ČSN lze získat v **e-shopu**.

Česká agentura pro standardizaci je státní příspěvková organizace zřízená Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví na základě ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Konec náhledu - text dále pokračuje v placené verzi ČSN v anglickém jazyce.